

Kunnskapsdepartementet

Oslo, 14.10.2016

Høring – forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger ved offentlige anskaffelser

Arbeidsgiverforeningen Spekter viser til brev av 16. august 2016.

Innledningsvis vil vi uttrykke at vi deler departementets syn om at det generelt er behov for flere læreplasser og ungdom med faglært kompetanse som arbeidslivet etterspør.

Vi vil understreke at vi fortsatt er av den oppfatning at ikke-anskaffelsesmessige hensyn ikke hører hjemme i anskaffelsesregelverket. Plikten til å stille krav om lærlinger er et slikt hensyn, og fordi man ved å ta hensyn til mange slike forhold risikerer å svekke fokuset på selve anskaffelsen, bør de derfor reguleres på annet vis.

Utkast til forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger ved offentlige anskaffelser er en oppfølging av ny lov om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven), vedtatt av Stortinget 13. juni 2016.

Både da NOU 2014:4 Enklere regler – bedre anskaffelser, og da lovforslaget til ny anskaffelseslov var på høring, uttrykte Spekter støtte til forenklingsutvalgets flertall om at alle ikke-anskaffelsesmessige hensyn burde tas ut av regelverket for å rendyrke anskaffelsesprosessen. Spekter er fortsatt av den mening at slike ikke-anskaffelsesmessige hensyn, hensyn som tar fokus bort fra selve anskaffelsen, best ivaretas på andre måter enn å innta de i anskaffelsesregelverket.

Når slik plikt til å stille krav om bruk av lærlinger ved offentlige anskaffelser nå likevel innføres må forskriften være av en slik art at både bestiller (statlige, kommunale, fylkeskommunale og offentligrettslige organer) og leverandører (bedriftene), vet hva de har å forholde seg til. Reglene må derfor være enkle og entydige.

Forskriften begrenses til å gjelde tjenestekontrakter og kontrakter om bygge- og anleggsarbeider. Oppdragsgivers plikt til å kreve bruk av lærling er knyttet til kontraktens art. I drøftingen skriver departementet at «...*hvis kontrakten gjelder en tjenestekontrakt eller bygge- og anleggsarbeid hvor det inngår arbeider som normalt utføres av en fagarbeider eller faglært svenn, skal det i utgangspunktet kreves bruk av lærling under leveransen. Bestemmelsen innebærer at oppdragsgiver må utøve et konkret skjønn i den enkelte sak, og vurderingen kan være vanskelig å foreta for oppdragsgiver.*» I forskriftens § 6, annet ledd fremgår det: «Plikten gjelder når det etter leveransens art er relevant å benytte arbeidskraft med fag- eller svennebrev ved leveransen».

En innvending mot en slik fremgangsmåte er at oppdragsgiver ikke har nødvendig innsikt i hvorledes leverandøren har organisert og anvender kompetansen i sin arbeidsstokk, slik at man står i fare for å kreve bruk av lærlinger på områder der leverandøren organiserer gjennomføringen av arbeidet på flere vis. Dette er kanskje særlig relevant på områder der utviklingen av fagbrev har skjedd gradvis, og der yngre arbeidstakere har formell kompetanse gjennom fagbrev, mens eldre arbeidstakere har tilegnet seg kompetanse på annet vis, gjerne bedriftsinternt, og uten at det er regler som bare krever bruk av arbeidskraft med fagbrev.

Etter vår vurdering må paragraf 6 i forskriften derfor tydeliggjøres slik at ikke leverandører som organiserer arbeidet ved både bruk av faglært og ikke-faglært kompetanse blir skadelidende og utelatt fra konkurransen i et bestemt tilfelle fordi man i den konkrete kontakten ikke benytter faglært arbeidskraft.

I den forbindelse viser vi til vedlagte høringsvar fra Posten Norge AS hvor de problematiserer og utdyper hvilke utfordringer tjenestetilbydere står ovenfor.

Vi er ellers enig i departementets forslag om at kravet om bruk av lærlinger bare skal stilles for kontrakter over en viss verdi og varighet og således må stå i forhold til kontraktens omfang.

Avslutningsvis vil vi påpeke at vi forventer at partene i arbeidslivet trekkes aktivt med i utarbeidelsen av den bebudede veilederen til forskriften.

Med vennlig hilsen

Arbeidsgiverforeningen Spekter

Arne-Kari Bråtten

Administrerende direktør